

Girişimcilik Alanında Türkiye'yi Konu Alan Makaleler Üzerine Bibliyometrik bir Analiz

Ayşe İlgün Kamanlı¹

Özet

Girişimcilik toplumların içinde yer alan bir olgu olmuştur. Girişimcilik konusu teorik ve pratik anlamda araştırmacıların odağında olan bir konudur. Çalışma Scopus veri tabanından seçilen makalelerin bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak Türkiye'de girişimcilikle ilgili yayınları çeşitli kısıtlarla analizini amaçlamaktadır. Çalışmada, sosyal bilimlerde, nicel bir yöntem olarak öne çıkan bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Dünyada en kapsamlı uluslararası veri tabanlarından biri olan Scopus veri tabanında "Türkiye" ve "girişimcilik" anahtar kelimeleri ile yapılan arama sonucun 135 çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmalar içerisinde çeşitli kısıtlarla analize 85 makale dahil edilmiştir. VOSviewer yazılımıyla ortak yazar ağı, yazar atıf ağı, anahtar kelime ağı analiz edilmiştir. Türkiye'de girişimcilik konusu özellikle 1995-2023 yılları yapılan yayınlar arasında en fazla yayın 2021 yılında olduğu, çalışmaların 2010 yılından sonra arttığı görülmüştür. Son yıllarda yukarı doğru olan trend Türkiye'de girişimcilik çalışmalarına verilen önemin arttığını göstermektedir. Literatürde Türkiye'de girişimciliği konu alan bibliyometrik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan araştırmacılara katkı sağlayacak bir araştırma olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, girişimcilik, bibliyometrik analiz, Scopus veri tabanı

Jel Kodları: M10, M13

A Bibliometric Analysis of Articles on Turkey in the Field of Entrepreneurship

Abstract

Entrepreneurship has been a part of societies since the very beginning of humanity. Entrepreneurship is a phenomenon that is in the focus of researchers both theoretically and practically. This study aims to analyze the publications on entrepreneurship in Turkey by using the bibliometric analysis method of the articles selected from the Scopus database in the light of various constraints. In the study, bibliometric analysis method, which is a quantitative method that stands out as a quantitative method in social sciences studies, was used. In the Scopus database, which is one of the most comprehensive international databases in the world, 135 studies were reached as a result of the search with the keywords "Turkey" and "entrepreneurship". Among these studies, a total of 85 articles were included in the analysis as a result of various restrictions. VOSviewer software was used for mapping the data; co-author network, author citation network and keyword network were analyzed. It has been observed that the most publications on the subject of entrepreneurship in Turkey, especially between the years 1995-2023, were in 2021, and the studies increased after 2010. The upward trend in recent years shows that the importance given to entrepreneurship studies in Turkey has increased. There is no bibliometric study on entrepreneurship in Turkey in the literature. In this respect, it is thought to be a research that will contribute to researchers.

Keywords: Turkey, entrepreneurship, bibliometric analysis, Scopus database

Jel Codes: M10, M13

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı	Etik kurul kararı gerektirmemektedir.
Yazarların Makaleye Olan Katkıları	A.İ.K' nen makaleye katkısı %100'dür.
Çıkar Beyanı	Üçüncü taraflar açısından çalışmada çıkar ilişkisi/çatışması bulunmamaktadır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Doğuş Üniversitesi, İşletme Bölümü, İstanbul/Türkiye, ailgun@dogus.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-5562-8004

1. Giriş

1990'lı yıllarda girişimcilik fiziksel sermayenin yanı sıra ekonomik büyümenin gerçekleşmesi için önemli olmaya başlamıştır. Büyük işletmelerin üretim süreçlerini ayrılması, küçük ve etkili girişimci işletmelerin ortaya çıkmasına yol açmıştır (Gerni vd. 2013, s.763). Girişimcilik değer yaratma, iş olanakları sağlama hem sosyal hem de maddi fayda sağlanmasına yardımcı olup ülkelerin gelişmesini sağlar. Girişimcilik, yenilikler sonucunda teknolojik gelişmelerin ortaya çıkması ve yeni işletmelerin kurulması sonucunda artan istihdam olanakları gibi faktörlerle ülkelerin ve bölgelerin gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır (Güney, 2008, s. 68). Ülkelerin gelişmesinde itici bir güçtür. Bir coğrafyada girişimciliğin önü ne kadar açılırsa o bölgenin ya da ülkenin refahı hızla artar (Bakırtaş ve Tekinşen, 2006, s. 128). Yeni bilgiler üretmek, yenilik yapabilmek ve bilgiye erişim her geçen gün daha da fazla önem kazanmaktadır. Bunu gerçekleştirebilen toplumlar hem yeni teknolojiler geliştirebilmişlerdir hem de ekonomik anlamda refaha erişmişlerdir (Besimoğlu, 2016, s. 472). Bu anlamda ekonomik büyüme için girişimciliğin önemi göz ardı edilemez. Bunun farkında olan gelişmekte olan ülkeler, kurumlara ve bireylere teşvikler sağlamaktadır. Girişimcilik, çok boyutlu bir yapıya sahiptir, sadece ekonomik büyüme perspektifinden değil yanı zamanda sosyo-kültürel ve politik perspektiften de incelenmelidir (Karadal, 2014, s. 45). Girişimciliğin tanımı ile ilgili çalışmalar her geçen sene artmaktadır ve birçok farklı tanım ortaya çıkmaktadır. Genel bir tanım olamamasının en önemli nedenlerinden biri, 90'lı yılların sonlarına kadar araştırmacıların odak noktalarının yalnızca girişimcinin ne yaptığına ve kim olduğuna odaklanmasıdır (Bruyat ve Julien, 2001, s, 165-180). Girişimcilik gibi çok yönlü odak noktaları olan konuların mevcut durum tespiti yapılarak, boşlukların görülmesi sağlanmalıdır. Bu konudaki en iyi yöntem ise dönemsel olarak bilimsel çalışmaları analiz etmektir. Çalışmada kullanılan bibliyometrik analiz yöntemi belirli dönemlerde ilgili konu ile alakalı olarak yapılmış çalışmalar hakkında geniş bir bilgi sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, girişimcilik hakkında Türkiye'yi konu olarak yapılan çalışmaları analiz ederek konunun mevcut durumu hakkında araştırmacıları bilgilendirmektir. Bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak Scopus veri tabanlarında "girişimcilik" ve "Türkiye" anahtar kelimeleriyle yayınlanan çalışmalar belirlenmiştir. Ulaşılan 135 adet çalışma, belirlenen kriterler doğrultusunda dikkatlice incelenmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda 85 adet makale analiz edilmiştir. Çalışmanın girişimcilik konusuyla ilgili ileride yapılması planlanan araştırmalar için yön vermesi beklenmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada, yazında boş kalan yerleri doldurabilmek, değişimleri ve yeni trendleri sunabilmek için Türkiye'de girişimcilik konusu ile ilgili bibliyometrik bir analiz yapılmıştır.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünün ardından konu ile ilgili yapılmış çalışmalar hakkında literatür taraması yapılmıştır. Sonrasında çalışmada kullanılan araştırma yöntemi açıklanmıştır. Bulguların değerlendirildiği dördüncü bölümden sonra çalışma beşinci bölüm olan sonuç bölümü ile tamamlanmıştır.

2. Literatür Taraması

Girişimciliğin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerinde çok önemli bir itici güç olduğu yaygın olarak kabul edilmiş olsa da girişimcilik faaliyetini gerçekte neyin oluşturduğu konusunda çok farklı yaklaşımlar vardır. Girişimci olgusu ilk olarak Richard Cantillon tarafından 1755 senesinde kullanılmıştır. Cantillon'a göre girişimci, para kazanmak için işin bütün risklerini alıp işi organize eden kişidir (Carree ve Thurik, 2000). 20.yy'da ise girişimcilik terimi Jean-Baptiste Say ve Joseph Schumpeter'la birlikte sosyoloji, psikoloji ve ekonomi çalışmalarında yer almaya başlamıştır (Börü, 2006, s.1). Jean-Baptise Say girişimcide olması gereken nitelikleri ve girişimciliği geliştirerek, girişimcide olması gereken niteliğin sadece risk almak değil bunun yanında üretim faktörlerini bir araya getirebilme ve yönetim kabiliyetine de sahip olması gerektiğini vurgulamıştır (Gerni vd., 2013). Yapılan tanımlarda Cantillon ve Say'ın farklılaştıkları nokta; Say'a göre girişimci sermaye sahibi ile farklılaştığı, girişimcinin yenilik arayışında olan öncü bir kişi olduğudur. Cantillon ve Say'a ek olarak girişimcinin yenilikçi ve dinamik olma nitelikleri Joseph A. Schumpeter tarafından girişimcilik konusuna dahil edilmiştir. Schumpeter (1909;1982), neoklasik ekonomistlerden farklı bir bakış açısı ortaya koymuş ve günümüzde kullanılan girişimcilik

kavramının temellerini atmıştır. Schumpeter, çağdaş girişimcilik literatürü üzerinde çok büyük bir etkiye sahip olmuştur. Schumpeter'in diğerlerinden farkı, girişimciliğin dengeleyici bir güçten ziyade dengesiz bir olgu olarak görmesidir. Schumpeter, girişimci ruha sahip yeni firmaların daha yenilikçi olduğu ve sonuçta daha yüksek bir ekonomik büyümeye yol açtığı yaratıcı bir yıkım teorisi önermiştir. Schumpeter 'e (1934) göre bir girişimcinin topluma en büyük katkısı yenilikçilik faaliyetleri aracılığıyla yaratıcı yıkımı desteklemesidir. Bu durumda girişimcinin oynadığı rol, var olan bir dengeyi, yeni şeyler üreterek yıkmak, bir diğer deyişle yenilikçi olmaktır. Schumpeterci yaklaşımın girişimcilik faaliyetini tanımlayan yeni bir girişim başlatma sürecine yaptığı yenilik vurgusuna rağmen, OECD'nin gelişmiş ülkeleri için genel kabul görmüş bir girişimcilik tanımı yoktur (OECD, 1998).

Girişimciliğin tek bir tanımının ortaya çıkamaması şüphesiz çok boyutlu bir kavram olduğunu göstermektedir. Girişimcilik faaliyetlerini incelemek veya sınıflandırmak için kullanılan gerçek tanım, belirli bir bakış açısını veya vurguyu yansıtır. Örneğin, girişimciliğin tanımları tipik olarak ekonomi ve yönetim perspektifleri açısından değişiklik gösterir. Ekonomik perspektiften bakıldığında, Hebert ve Link (1989) finansal sermaye arzı, yenilik, kaynakların alternatif kullanımlar arasında tahsisi ve karar verme arasında ayırım yapar. Bu nedenle, bir girişimci bu işlevlerin tüm spektrumunu kapsayan bir kişidir: "Girişimci, malların, kaynakların veya kurumların yerini, biçimini ve kullanımını etkileyen sorumluluk alma ve yargılama konusunda uzmanlaşmış kişidir" (Hebert ve Link, 1989, s. 213). Diğer yandan yönetim perspektifinden bakıldığında, Sahlman ve Stevenson (1991, s.1) girişimciler ve yöneticiler arasında ayırım yapar: "Girişimcilik, şu anda kontrol edilen kaynaklara bakılmaksızın fırsat peşinde koşmayı içeren bir yönetim şeklidir. Girişimciler fırsatları belirler, gerekli kaynakları bir araya getirir, pratik bir eylem planı uygular ve ödülü zamanında, esnek bir şekilde toplar."

Girişimcilik alanının "Girişimcilik" terimi için yaygın olarak kabul edilen tek bir tanımı olmadığı kabul edilmektedir. Churchill ve Levis (1986) ayrıca, girişimcinin ne olduğu veya ne yaptığına dair kabul edilmiş bir tanım veya model olmadığı gerçeğine dikkat çekmiştir (Morris, 1998, s. 14). Girişimciliğin tek bir tanımının ortaya çıkamaması şüphesiz çok boyutlu bir kavram olduğu gerçeğini yansıtmaktadır. Yapılan bir çalışmada beş yıllık bir zaman diliminde yayımlanan bilimsel yayınlarda, farklı 77 adet girişimcilik tanımı olduğunu ortaya konmuştur (Morris, 1998, s. 14). Girişimcilik için net kabul görmüş bir tanım oluşturulamaması, birbiriyle çatışan çıkarılara ve önceliklere sahip çok sayıda paydaş olmasına (Curran ve Blackburn, 2001), araştırmacıların sürecin bütününden uzaklaşarak girişimcilik sürecinin belirli bir parçasını ayrı olarak ele almalarına (Shane, 2003) bağlanabilir. Literatürde kavramın tanımı için bir fikir birliğine henüz varılmamıştır ve farklı tanımlamalar mevcuttur. Bu tanımlamalar Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Girişimcilik ile İlgili Tanımlamalar

Yazar (lar)	Tanım
Cole (1968)	Girişimcilik, kar odaklı bir işletmenin başlatılmasına, sürdürülmesine ve geliştirilmesine adanmış bir faaliyettir.
Drucker (1985)	Girişimcilik, mevcut kaynakların zenginlik üretme kapasitesiyle donatılmasını öngören bir inovasyon eylemidir.
Gartner (1985)	Girişimcilik, yeni organizasyonların yaratılmasıdır.
Hisrich and Peters (1989)	Girişimcilik, gerekli zaman ve çabayı tahsis ederek, finansal, sosyal ve fiziksel risklerin alınmasını öngörerek, parasal ödüller ve kişisel memnuniyet elde ederek bir fark ve değer yaratma sürecidir.
Stevenson et al. (1989)	Girişimcilik, mevcut kaynaklardan bağımsız olarak bir fırsatı takip etmektir.
Kaish and Gilad (1991)	Girişimcilik her şeyden önce bir keşif sürecidir ve dengesizlik fırsatından hareket etme sürecidir.
Herron and Robinson (1993)	Girişimcilik, ekonomik kaynakların yeniden tahsisini başlatan ve yöneten ve amacı bu yollarla değer yaratmak olan bir dizi davranıştır.

Kaynak: Misra ve Kumar, (2000).

Avusturyalı iktisatçı Israel Kirzner, girişimcilik kavramını kâr fırsatlarını tanımanın bir yolu olarak popülerleştirmiştir (Klein, 2008). Pletzer'e (2005) göre, girişimciler bir iş kuran geliştiren ve yöneten, bu

amaçla zaman, çaba ve parayı riske atan kişilerdir. Bir kavram olarak girişimcilik, bir yeteneği ifade eder. Bireyin sahip olduğu bir fikri hayata geçirmek yaratıcılık, yenilikçilik, risk alma, yönetim becerisi gibi bazı nitelikleri gerektirir (Piti, 2010). Drucker (1985)'a göre modern yönetim anlayışı, girişimcilik kavramıyla bağlantılı olarak değişim göstermektedir. Ancak onun için girişimci bir değişim ajanı değil, değişim anlarını tanımlayan ve tahminler yapan, onları iş fırsatlarına dönüştüren kişidir. Drucker (1985), girişimcilerin değişimi normal ve sağlıklı bir süreç olarak gördüklerini belirtmektedir.

Girişimcilik konusu ile ilgili literatürde birçok çalışma bulunmaktadır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde Harrison ve Leitch'in (1996), 1987 ile 1993 yıllarını baz alan çalışmalarına göre alan dergilerinde yayınlanan girişimcilik konulu çalışmaların diğer konulara göre çok daha az yer aldığını belirtmişlerdir. Aldrich ve Baker (1997), 1990 ile 1995 yıllarını baz alarak yönetim ve girişimcilik kavramlarını ayrı ayrı konu alan çalışmaları inceledikleri araştırmalarında göreceli olarak girişimcilik kavramının gelişimini yetersiz bulmuşlardır. Bir başka çalışmada yönetim dergilerinde 1985-1999 yılları aralığında yayınlanmış makaleler incelenerek, bunların sadece %1,8'inin girişimciliği konu aldığı görülmüştür (Busenitz vd, 2003). Chandler ve Lyon (2001) 1989-1999 yıllarına ait dokuz adet girişimcilik dergisini inceleyerek yapılan çalışmaların %70 oranında ampirik yapıldığı sonucuna varmıştır. Ireland ve ark. (2005) AMJ'nin (Academy Management Journal) 1963 ile 2005 yılları arasındaki sayılarını inceleyerek 2000 yılından 2005 yılına kadar konu ile ilgili yapılan çalışmaların 2000 yılına kadar yapılan çalışmalardan fazla olduğuna dikkat çekmiştir. Bu da 2000 yılından sonra girişimcilik konulu çalışmaların arttığını göstermektedir (Li, 2008, s. 1014).

Literatürde girişimcilik üzerine, farklı yöntemlerle birçok çalışma yapıldığı görülmüştür. Öрге vd. (2009) yaptıkları çalışmada 1999-2008 yıllarında Yönetim ve Organizasyon kongresindeki 20 adet bildiriye inceleyerek yaptıkları çalışmanın sonucunda bildirilerin girişimcilik davranış ve süreçlerini dikkate almaktan daha çok temel olarak "bireysel özellikler"e odaklandığını ortaya koymuşlardır. Eser ve Yıldız (2015), son 10 yılda Ulusal Yönetim ve Organizasyon kongreleri bildiri kitapçıklarında yer alan bildirilerde ve TUBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) Ulusal veri tabanında yer alan dergilerde girişimcilik konusunu ele alan toplamda 79 bilimsel yayın inceledikleri çalışmalarında ilgili alanındaki çalışmaların 2009 yılından itibaren yoğunluk kazandığını ve en fazla sayıda araştırmanın 2009-2011 yıllarında ortaya çıktığını belirtmişlerdir. Bozkurt vd. (2012) Antalya ilindeki aktif girişimcilerle derinlemesine mülakatlar yaparak girişimciliğin geliştirilmesine yönelik fikirleri tespit etmeye çalıştıkları araştırmanın sonucunda teknolojinin gelişmesi ve bilgiye erişilebilirliğin kolaylaşması ile küresel nitelikte girişimciliğin teşvik edilmesi gerekliliği olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Sönmez ve Toksoy (2014), 400 girişimci adayı ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında Türkiye'de kadınların girişimciliğe olan ilgilerinin giderek arttığı, girişimcilik yaş aralığının 30-44 yaş arasında olduğu ve girişimcilerin eğitim seviyelerinin yükselmeye başladığı tespit edilmiştir. Aydemir ve Ortay (2017) turizm ve girişimcilik alanında yaptıkları incelemede, 2007-2017 seneleri aralığından turizm dergilerinde toplamda konu ile ilgili 19 çalışma; Gözüm (2019) 2002-2018 yıllarında TUBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) Ulusal veri tabanında 106 çalışmada girişimcilik; Akyar ve Sarıkaya (2020) 2013-2019 seneleri aralığında YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinde girişimcilik taraması ve Yalçın ve İşcan (2021) ise 2009-2018 ULAKBİM'de yayımlanan 315 makaleyi tarayarak KOBİ (küçük ve orta ölçekli işletmeler) ve girişimcilik üzerine akademik araştırmalar yapmışlardır. Yapılan bütün bu çalışmalar incelendiğinde, genel olarak girişimcilik literatürünün gelişim süreci, odağı ve özelliklerini ortaya koyan konuların yorumlandığı anlaşılmıştır. Girişimcilik alanında bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak farklı çalışmalar yapılmıştır. Tablo 2'de bu çalışmalar gösterilmiştir.

Türkiye'de girişimciliğin tarihsel süreci oldukça eskiye dayanmaktadır. Yüzyıllar boyunca Anadolu ticaretin önemli bir noktası olmuştur. Tüccar üretici kimlikten çıkıp toplumun ihtiyaçlarını görüp malı alıp satan tüccar haline gelmiştir. Bu değişen tüccarlık, girişimciliğin ilk örnekleri olarak karşımıza çıkmaktadır (İnalçık, 2010, s.156). Osmanlı İmparatorluğu coğrafi konumu itibarıyla ticaretin ilerlemesinde büyük bir rol oynamıştır. Fakat zaman geçtikçe ortaya çıkan keşifler sonucunda ticaret yollarının farklılaşması bu ticaret yollarını etkilemiştir. Özellikle Sanayi Devriminden sonra Batı ile yakın ilişkilerde bulunan yabancı asıllı Türk vatandaşları ekonomik anlamda girişimci olmuşlardır (Gümüšoğlu ve Karaöz, 2013).

Tablo 2. Girişimcilik alanında yapılmış bibliyometrik çalışmalar

Yazar(lar)	Konu
López-Fernández, Serrano-Bedia ve Pérez-Pérez, 2016	Aile İşletmeleri ve Girişimcilik
Dan ve Goia, 2018	Bölgesel Kalkınma ve Girişimcilik
Skute, 2019	Akademik Girişimcilik
Vallaster, Kraus, Lindahl ve Nielsen, 2019	Etik ve Girişimcilik
Dos Santos ve Ferreira, 2017	İnformal Girişimcilik
Cabeza-Ramírez, Sánchez-Cañizares ve Fuentes-García, 2017; Küçükeşmen, Şimşek ve Türkoğlu, 2019,	Girişimcilik
Zheng, 2018; Gloria, Txomin ve Amaia, 2019; Şimşek ve Küçükeşmen, 2019; Şimşek, Küçükeşmen ve Türkoğlu, 2019	Girişimcilik Eğitimi
Pato ve Teixeira, 2016	Kırsal Girişimcilik
Volery ve Mazzarol, 2015	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler ve Girişimcilik
Mourao ve Martinho, 2020	Orman Girişimciliği
Rey-Martí, Ribeiro-Soriano ve Palacios-Marqués, 2016; Dionisio, 2019; Çelebi, Ige ve Eris, 2020	Sosyal Girişimcilik
González-Serrano, Jones ve Llanos-Contrera, 2020	Spor Girişimciliği
Özer Çaylan, 2014	Stratejik Girişimcilik
Servantie, Cabrol, Guieu ve Boissin, 2016; Baier-Fuentes, Merigó, Amorós ve Gaviria-Marín, 2018	Uluslararası Girişimcilik
Sharma, 2019	Yenileşim ve Girişimcilik

Kaynak: Şimşek, A. (2020).

Türkiye Cumhuriyetin ilk yıllarında geçmişin ve yaşadığı savaşın bıraktıklarını silebilmek ve ekonomik açıdan gelişebilmek için bazı çalışmalar yapmıştır. İzmir İktisat Kongresi (1923) bu çalışmaların en önemlisidir. İzmir İktisat Kongresinden, yabancıların ticaretten uzaklaştırılması, milli bankaların kurulması ile Türk girişimcilere destek olunması gibi fikirler çıkmıştır. Sermaye eksikliği nedeniyle yabancıların tamamen ekonomiden çıkarılması mümkün olmadığı için sadece yabancıların sahip olabilecekleri hisselerle kısıtlamalar getirilmiştir. Ekonomiyi hızlandırmak İzmir İktisat Kongresinden sonra 1927 yılında Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarılmıştır. Bu kanunun ile amaçlanan sermaye ve bilgi eksikliği olan girişimciyi desteklemektir. Kuruluşunun ilk yıllarından itibaren Türkiye, Avrupa ve Amerika'nın ancak büyük buhrandan sonra benimsediği, devlet desteği ile gelişen sanayi politikasını benimsemiştir (Gümüsoğlu ve Karaöz, 2013).

Türkiye'de 1950'lerden sonra yaşanan toplumsal ve siyasal olaylar sonucunda girişimciliğin gelişimi yavaşlamış olsa da insanların içindeki girişimcilik isteği ortadan kaybolmamış sadece şartlar izin vermediği için geri planda kalmıştır (Müftüoğlu, 2004, s. 59). Mc Clelland'ın araştırmalarında da İzmir İktisat Kongresinde alınan kararları ve karma ekonomi uygulamalarının pozitif yansımaları ortaya çıkmıştır. David Mc Clelland'ın 1961 senesinde yayınlanan 1950'li yıllardaki araştırmalarını kapsayan "Achieving Society" adlı kitabında, başarı motivasyonları ve girişimcilik yetenekleri gözü önünde bulundurulmuş 42 farklı ülke vatandaşı puanlanmıştır. Bu araştırmanın sonucunda aldığı 3,62 puan ile Türkiye'nin ilk sırada olduğu görülmüştür (McClelland, 1967, s. 461). Yoğun piyasa ekonomisi uygulamaları sonucunda 1980'ler sonrasında girişimcilik için gerekli ortamların gelişmesi sağlanmıştır (Sali, 1998, s. 35-37).

3. Araştırma Yöntemi

Çalışmada, Türkiye ile ilgili yapılan girişimcilik araştırmalarına yönelik yazındaki çalışmalarını incelemek ve araştırmacılara yazında gelinen durum hakkında ışık tutmak amaçlanmıştır. Bu amaçla konu ile ilgili olan literatürdeki çalışmaların analiz edilerek istatistiksel bulgular elde edilmesini sağlayan bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada etki değeri dünya çapında yüksek bilimsel dergileri kapsayan Scopus veri tabanı kullanılmıştır. Doğu Üniversitesi Kütüphanesi erişimi kullanılarak, Scopus veri tabanının çevrimiçi versiyonlarından ilgili yazın ile alakalı çalışmalara farklı alanlara yayılmadan ulaşılmaması istendiği için “entrepreneurship” ve “Turkey” anahtar kelimeleri ile 25 Ağustos 2023 tarihinde toplam 135 çalışmaya ulaşılmıştır. Ulaşılan çalışmaların 85’i makale 35’i kitap bölümü 7’i bildiri 5’i editoryal yazı ve 3’ü de kitap bölümüdür. Çalışma kapsamında sadece makaleler analize dahil edilmiştir. 84’ü İngilizce, 1’i ise Türkçe yayındır.

Tablo 3. Araştırma Soruları

Araştırma Soruları
1. Türkiye’de Girişimcilik konusuyla ilgili Scopus veri tabanında indekslenen çalışmaların yıllara göre dağılımı nedir?
2. Türkiye’de Girişimcilik konusuyla ilgili Scopus veri tabanında indekslenen çalışmaların dergilere göre dağılımı nedir?
3. Türkiye’de Girişimcilik konusuyla ilgili Scopus veri tabanında indekslenen çalışmaların araştırma alanları nelerdir?
4. Türkiye’de Girişimcilik konusuyla ilgili Scopus veri tabanında indekslenen çalışmaların ortak yazar analizi nasıldır?
5. Türkiye’de Girişimcilik konusuyla ilgili Scopus veri tabanında indekslenen çalışmaları belirleyen anahtar kelimeler nelerdir?
6. Türkiye’de Girişimcilik konusuyla ilgili Scopus veri tabanında indekslenen çalışmaların yazar atıf analizi nasıldır?
7. Türkiye’de Girişimcilik konusuyla ilgili Scopus veri tabanında indekslenen çalışmaların kaynak atıf analizi nasıldır?

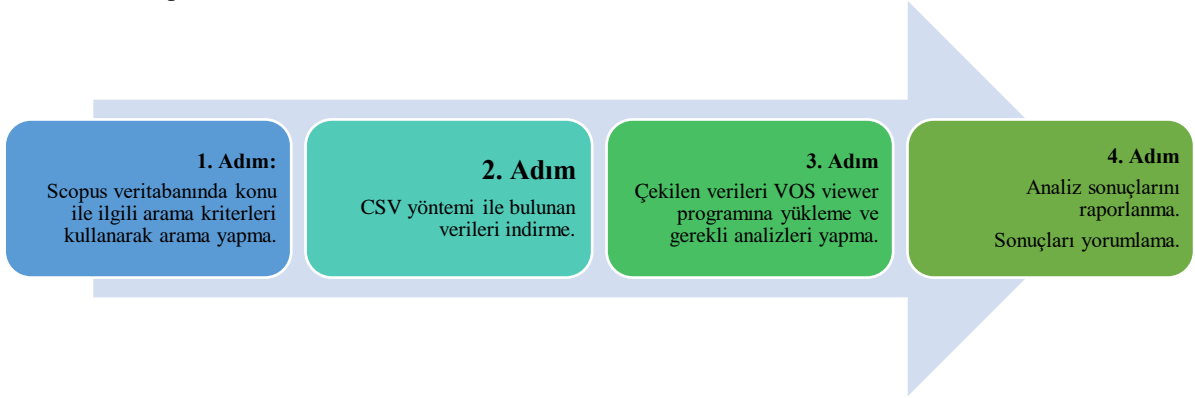
3.1. Bibliyometrik analiz yöntemi

Bibliyometrik analiz, son yıllarda işletme alanında araştırmalarında popülerlik kazanmıştır. Bu popülerlik Gephi, Leximancer, VOSviewer gibi bibliyometri yazılımlarının ve Scopus ve Web of Science gibi bilimsel veri tabanlarının ilerlemesine, kullanılabilirliğine ve erişilebilirliğine bağlanabilir (Donthu vd., 2021). Bibliyometrik analiz yönteminde ilgili yazının tümü ya da hedeflenen belli bir tarih aralığı alınarak inceleme yapılır. Belge ya da içerik analizinden farklı olarak eğilimleri, çalışma alanındaki dinamikleri, eğilimleri ve değişimleri ortaya koyması yönüyle son derece etkili bir yöntemdir. Böylelikle incelenen konunun nesnelleşmesi sağlanır (Karagöz ve Şeref, 2019).

Bibliyometrik analiz kitaplar, makaleler, dergiler ve birçok farklı unsur üzerinde uygulanabilen matematiksel ve istatistiksel bir yöntemdir. Analiz edilen kaynağın belirlenen özellikleri analiz edilerek istatistiksel bulgular elde edilir. Örneğin; atıf analizi sayesinde belirli bir konu ile alakalı olarak yazında en çok kullanılan kaynaklar belirlenebilir. Ayrıca belgelerin/yayınların dergi, konu, yazar sayısı, yayımlandığı yayın bilgisi gibi belirli özelliklerinin analizi ise bibliyometrik analiz olarak açıklanmaktadır. Aynı yalnızca bir derginin belirli dönemdeki sayılarını değerlendirmek için de bu yöntem kullanılmaktadır (Al ve Coştur, 2007).

Çalışmadaki sorulara yanıt alabilmek için veri setinin analizinde VOS viewer 1.6.19 v programı kullanılmıştır. Scopus veri tabanında konu ile ilgili arama kriterleri kullanarak arama yapıldıktan sonra sadece makaleler seçilerek CSV yöntemi ile indirilmiştir. Sonrasında ise verilerin analizi yapılmıştır. Şekil.1’de veri toplama süreci gösterilmektedir.

Şekil 1. Veri toplama Süreci

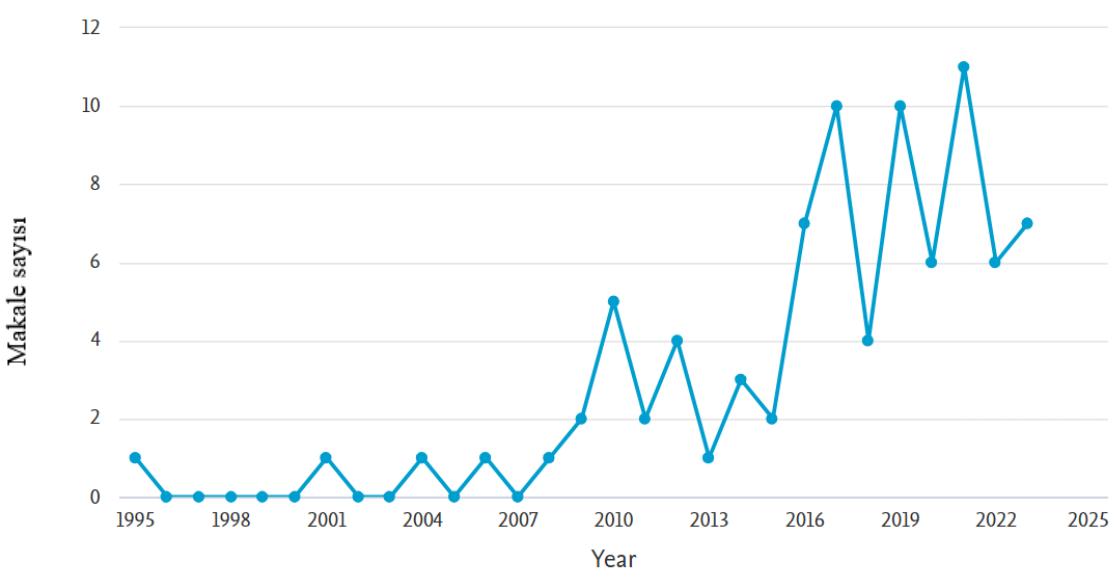
4. Bulguların Değerlendirilmesi

Bu bölümde, çalışmaların yıllara göre dağılımı, en fazla makale yayınlanan dergiler, araştırmanın en çok hangi alanda yapıldığı, çalışmaların ortak yazar analizi, yazar atıf analizi, anahtar kelime ve kaynak atıf analizine yer verilerek, araştırma soruları cevaplandırılacaktır.

4.1. Çalışmaların yıllara göre dağılımı

Türkiye ve girişimcilik anahtar kelimeleri kullanılarak Scopus veri tabanında yapılan araştırma sonucunda ulaşılan makalelerin yıllara göre dağılımı Grafik 1’de gösterilmiştir.

Grafik 1. Çalışmaların yıllara göre dağılımı

Kaynak: Scopus,2023

Grafik 1, Türkiye’de girişimcilik ile ilgili Scopus veri tabanında yer alan makalelerin son 28 yıldır yayınlanmakta olduğunu göstermektedir. 1995 yılında yayınlanan ilk makaleden sonra 2001 yılına kadar geçen 5 senede yayın yapılmamıştır. 2010 yılına kadar çok fazla makale yapılmayan alanda 2010’dan sonra yayın sayılarının arttığı görülmüştür. Sonraki yıllarda çalışmaların arttığı 2013 yılındaki azalmadan sonra 2016 yılından sonra bir artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Grafikte de görüleceği gibi takip eden iki yıldaki yükseliş en son 2017 yılındaki 10 makaleden sonra 2018 yılında bir anda 3 makaleye düşerek azalma trendine girmiştir. İlgili konu ile çalışmaların en çok yapıldığı yıllar ise 2017’de 10, 2019’da 10 ve

2021’de 11, olarak görülmektedir. 2022’de ise 7 makale ile yine azalma trendine girmiştir. 2023 yılının Ağustos ayına kadar ise henüz 7 çalışma yapılmış olduğu görülmektedir.

4.2. Çalışmaların dergilere göre dağılımı

Türkiye’de girişimcilik ile ilgili makalelerin Scopus veri tabanında yer alan en çok hangi dergilerde yayınlandığı Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Çalışmaların Dergilere Göre Dağılımı

Yıl	Dergi Adı	Frekans
2021	European Journal of International Management	4
2021	European Journal of International Management	
2021	European Journal of International Management	
2021	European Journal of International Management	
2012	Entrepreneurship and Regional Development	3
1995	Entrepreneurship and Regional Development	
2023	Entrepreneurship and Regional Development	
2019	Central Bank Review	2
2016	Central Bank Review	
2018	International Journal of Entrepreneurship	2
2013	International Journal of Entrepreneurship	
2015	International Journal of Gender and Entrepreneurship	2
2020	International Journal of Gender and Entrepreneurship	
2016	Journal of Applied Economic Sciences	2
2018	Journal of Applied Economic Sciences	
2016	Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies	2
2017	Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies	
2019	Journal of Immigrant and Refugee Studies	2
2023	Journal of Immigrant and Refugee Studies	
2023	New Perspectives on Turkey	2
2010	New Perspectives on Turkey	
2017	Technological Forecasting and Social Change	2
2016	Technological Forecasting and Social Change	
2021	Vestnik Sankt-Peterburgskogo Universiteta Vostokovedenie i Afrikanistika	2
2023	Vestnik Sankt-Peterburgskogo Universiteta Vostokovedenie i Afrikanistika	2

Kaynak: Yazar tarafından Scopus verilerinden derlenmiştir.

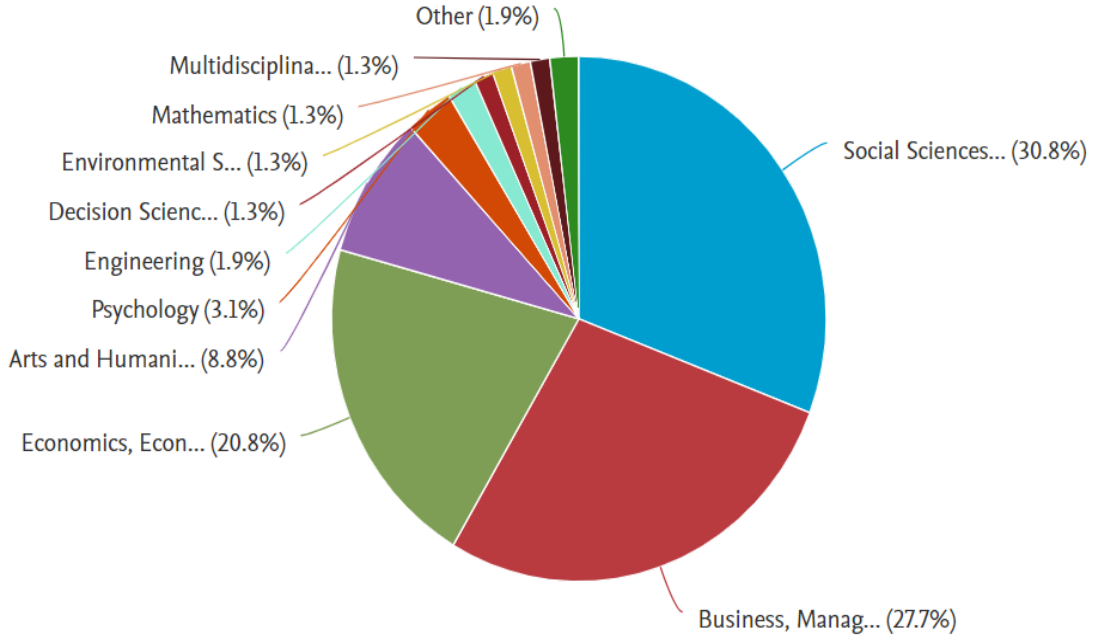
Tabloda araştırma kapsamına alınan 85 makalenin en fazla yayınlandığı 12 dergi görülmektedir. Toplamda araştırmaya dahil edilen 85 makalenin 27 tanesi 12 dergide yayınlanmıştır. European Journal of International Management ve Entrepreneurship and Regional Development Türkiye’de girişimcilik alanı ile ilgili makalelerin en çok yayınladığı dergiler olarak görülmektedir. Journal of International Management’ ta yayınlanan makalelerin hepsinin 2021 yılına ait olduğu dikkat çekmektedir. Makalelerdeki anahtar kelimelerin genel olarak girişimcilik, sermaye, insan sermayesi, kadın girişimciler, küçük işletmeler ve işletme performansı etrafında toplandığı görülmektedir.

4.3. Çalışmaların araştırma alanlarına göre makale oranları

Türkiye’de girişimcilik ile ilgili makalelerin araştırma alanlarına göre nasıl bir dağılım gösterdiği Şekil 2’de gösterilmiştir. Türkiye’de girişimcilik ile ilgili Scopus veri tabanında yapılan incelemede konu ile ilgili en çok %30.8 ile Sosyal Bilimler ve %27,7 ile İşletme ve Yönetim alanında yapıldığı görülmektedir. Bu alanları takiben en yüksek payı % 20.8 ile Ekonomi alanı almaktadır. Sanat ve beşerî bilimler alanında ise diğer alanlara oranla %8.8’lik bir oranla çok daha fazla çalışma olduğu görülmektedir. Konu itibariyle disiplinler arası çalışmalara uygun olan girişimcilik konusu ile ilgili diğer alanlarda az sayıda çalışma olması dikkat çekmektedir.

Grafik 2. Araştırma Alanlarına göre Makale Oranları

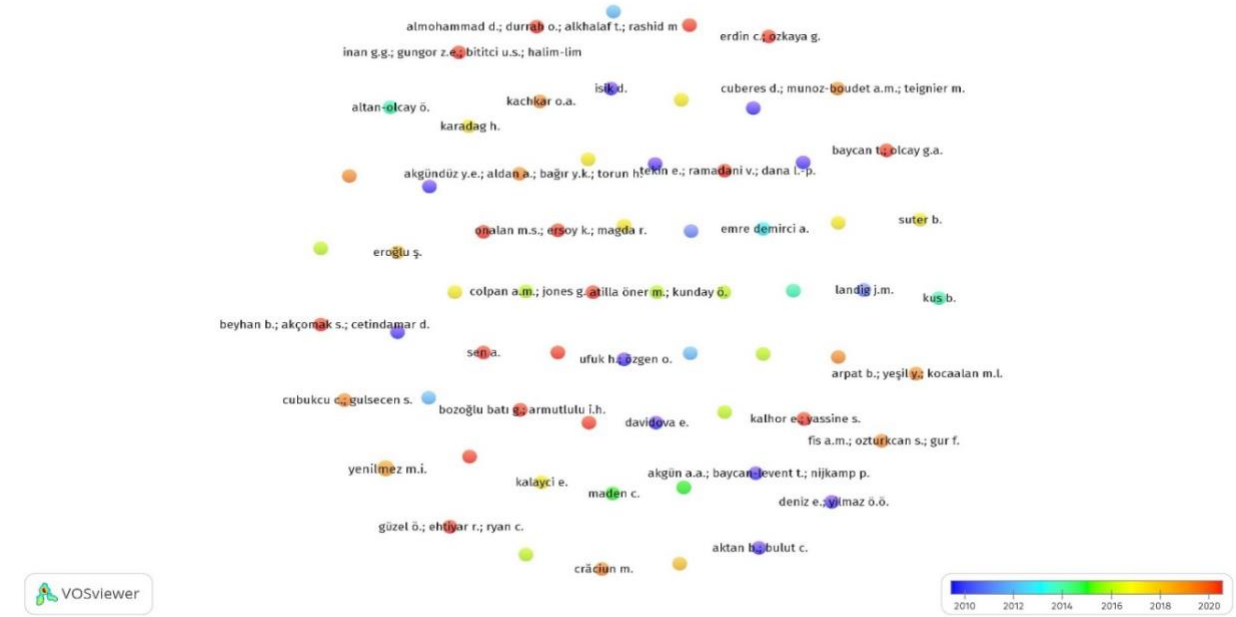

Kaynak: Scopus, 2023

4.4. Çalışmaların ortak yazar analizi

Şekil 2’de Türkiye’de girişimcilik konusu ile ilgili Scopus veri tabanında yayınlanan makalelerin en az 1 yayını ve 1 atıfı olan yazarlar kısıtı konularak gerçekleştirilen analizde ortak yazarların dağılımı gösterilmektedir. Analiz sonucunda yazarlar arasında ortak bir bağ olmadığı görülmektedir. Herhangi bir kümelenme tespit edilememiştir. Buna göre konuya ilişkin Scopus veri tabanında taranan en çok yayını yapan yazar 2 makale ile M.İ. Yenilmez olarak görülmektedir.

Şekil 2. Çalışmaların Ortak Yazar Analizi

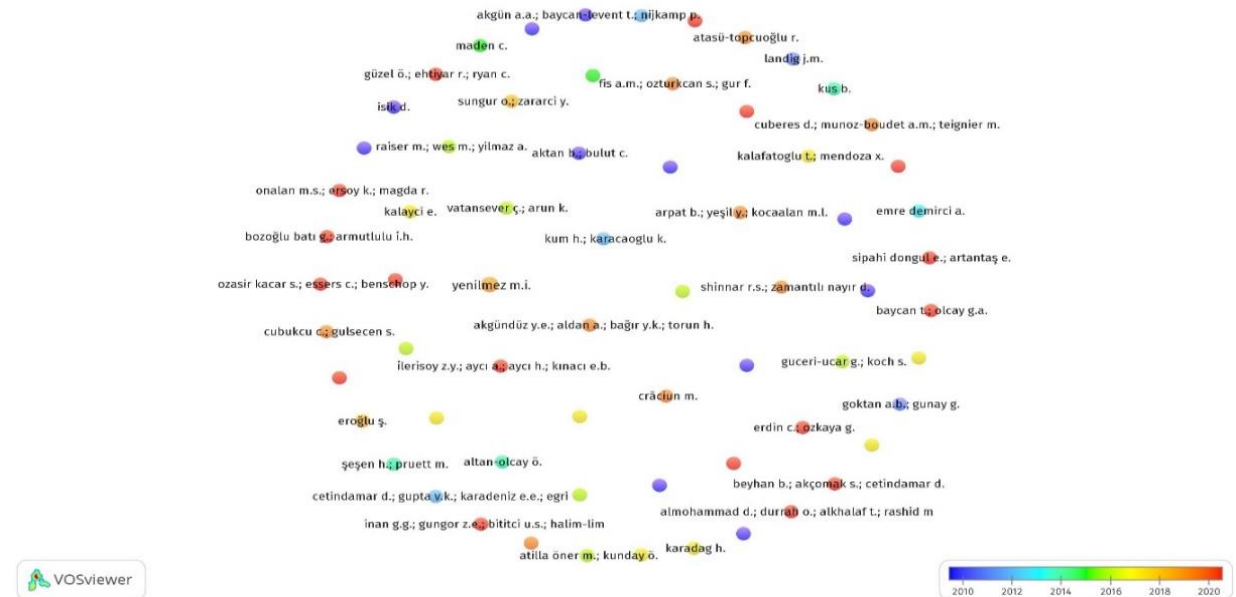

Kaynak: VOSviewer, 2023

4.5. Çalışmaların yazar atıf analizi

Atıf analizi yayınlar arasındaki ilişkilerin olup olmadığını göstermektedir. En az 1 yayımı ve 1 atfı olan yazarlar kısıtına gidilerek yapılan yazar atıf dağılımı analizi Şekil 3'te gösterilmektedir. Toplam 85 çalışma içerisinde yazar içerisinde 66 yazar eşik değeri karşılamıştır. En çok atıf yazarlar; Y. Gürol Y ve N. Atsan (288), D. Çetindamar, V.K. Gupta, E.E. Karadeniz, N. Egrican (150), R. Q. Mecham (100), C. Maden (67)'dir.

Şekil 3. Çalışmaların Yazar Atıf Analizi

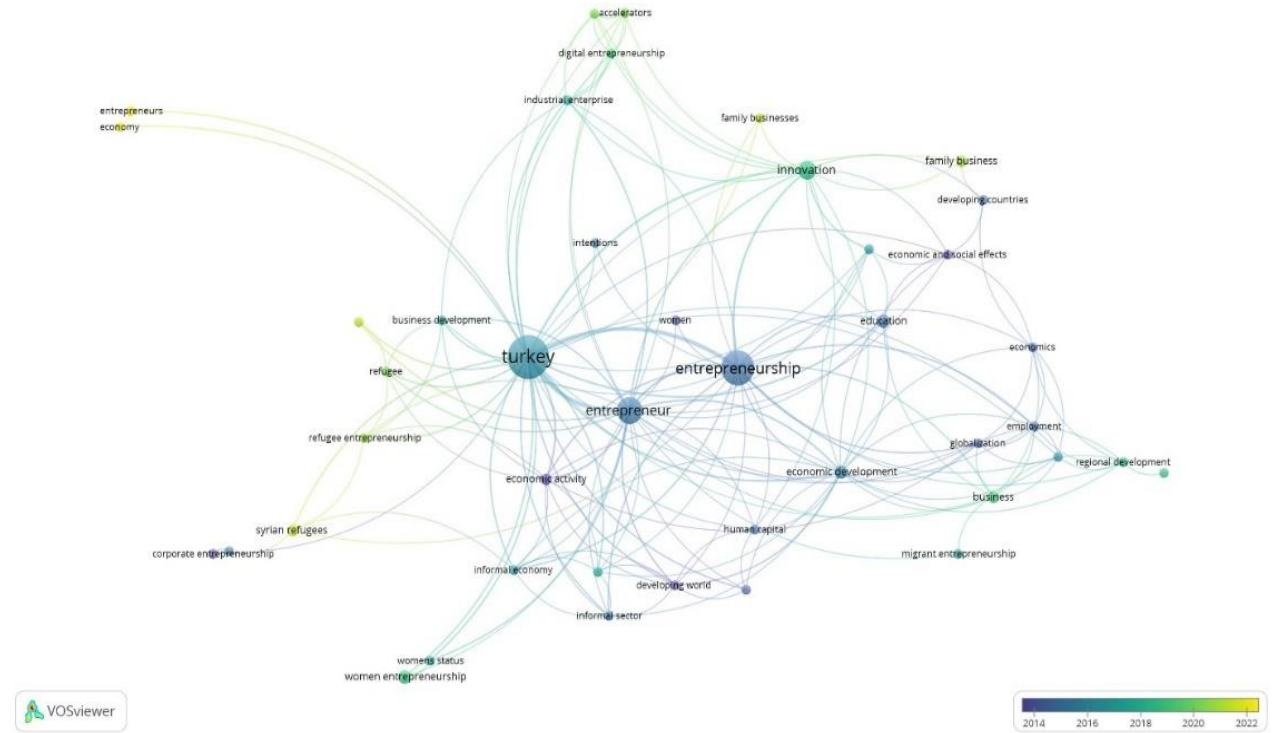

Kaynak: VOSviewer, 2023

4.6. Çalışmaların anahtar kelime analizi

Şekil 4 Türkiye’de girişimcilik konusu ile ilgili Scopus veri tabanında yayınlanan makalelerin en az 2 kere kullanılan anahtar kelimelerinin dağılımı göstermektedir. Toplam 420 anahtar kelime içerisinde 44 kelime eşik değeri karşılamıştır. Analiz sonucunda anahtar kelimeler 9 kümede toplanarak birbirileriyle ilişkili 172 bağ tespit edilmiştir. En sık kullanılan anahtar kelimeler ve anahtar kelimelerin yıllara göre dağılımı Şekil 4’te gösterilmektedir. Analiz sonucu incelendiğinde en sık kullanılan anahtar kelimelerin, Türkiye (Turkey), girişimci (entrepreneur), girişimcilik (entrepreneurship), yenilik (innovation), ekonomik büyüme (economic development), işletme (business) ve gelişen dünya (developing world) olduğu görülmüştür. En sık kullanılan ilk anahtar kelimeler Türkiye (39), girişimcilik (24), girişimci (15) olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca 2020’den sonra yapılan çalışmalarda göçmenler ile ilgili anahtar kelimelerin de kullanılmaya başlandığı görülmektedir.

Şekil 4. Çalışmaların Anahtar Kelime Analizi

Kaynak: VOSviewer, 2023

4.7. Kaynak atf analizi

Türkiye’de girişimcilik konulu çalışmalar içerisinde en çok atıf alan kaynakların analizi için en az 1 yayını ve 1 atfı olan yazarlar kısıtına gidilmiştir. Toplam 85 kaynak içerisinde 59 adet kaynak eşik değeri karşılamıştır. Elde edilen veriler Şekil 5’te gösterilmiştir.

makale yapılmayan alanda 2010'dan sonra yayın sayılarının arttığı görülmüştür. 2019 yılındaki yükselişten sonra 2020 yılında bir azalma görülmektedir. Fakat en çok yayının 2021 yılında sayıca çok fazla olmasa da pandemi ile çalışmaların etkisi olabileceğini akla getirmektedir. Son yıllarda yukarı doğru olan trend Türkiye'de girişimcilik çalışmalarına verilen önemin arttığını göstermektedir. Konu ile ilgili en çok yayın yapan dergilerin analizi sonucunda en çok yayın yapan dergilerin en başında hepsi 2021 yılına ait olmak üzere 4 adet makale ile "European Journal of International Management" gelmektedir. Arkasından ise 1995,2012,2023 yıllarında 3 makale ile "Entrepreneurship and Regional Development" dergisi gelmektedir. Kaynak atfı analizine bakıldığında ise "Education and Training" (288) "Entrepreneurship and Regional Development" (188), "Third World Quarterly" (100) sırasıyla en çok atfı alan dergiler olmuştur. En çok atfı alan yazarlar bakıldığında ise en çok atfı alan yazarlar; Y. Gürol Y ve N. Atsan (288-Education and Training), D. Çetindamar, V.K. Gupta, E.E. Karadeniz, N. Egrican (150- Entrepreneurship and Regional Development), R. Q. Meham (100- Third World Quarterly), C. Maden (67-Gender in Management)'dir. Analiz sonucu incelendiğinde en sık kullanılan anahtar kelimeler, Türkiye (Turkey-39), girişimcilik (entrepreneurship-24), Girişimci (entrepreneur-15) olarak öne çıkmaktadır. Yapılan çalışmaların en çok bu anahtar kelimeler etrafında olduğu görülmektedir.

Sadece Scopus veri tabanında listelenen çalışmalar üzerinden yapılan analizlere, Ulakbim, YÖK Tez Arşivi, WOS gibi önem arz eden veri tabanlarında yer alan çalışmalar dahil edilmemiştir. Bazı kaynaklara erişimin mümkün olmadığından dolayı analiz dışında bırakılmıştır. Bu verilerin çalışmaya dahil edilmemiş olması araştırmanın önemli bir kısıtıdır. Çalışmanın başka bir kısıtı ise girişimcilik ve Türkiye anahtar kelimeleri ile araştırma yapılmış olmasıdır. Alan ile ilgili başka anahtar kelimeler ile yapılacak araştırmalardan elde edilebilecek veriler daha geniş bir sonuç verebilecektir. Bu çalışmada çalışma türü olarak makale seçilmiş olup yapılacak başka çalışmalarda bildiri, bildiri özeti, kitap bölümü, kitap gibi belge yayınlar seçilerek yapılacak tarama ile karşılaştırma yapılması ya da Scopus dışındaki başka bir veri tabanında indekslenen çalışmalar seçilip analiz edilmesi önerilebilir.

Kaynakça

- Akyar, D.ve Sarıkaya, R. (2020). Türkiye'deki girişimcilik kavramına yönelik eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin içerik analizi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(3), 979-1018.
- Al, U. ve Coştur, R. (2007). Türk psikoloji dergisi'nin bibliyometrik profili. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(2), 142-163.
- Aldrich, H., ve Baker, T. (1997). Blinded by the cites? Has there been progress in entrepreneurship research?. D. Sexton and R. Smilor (Ed.), *Entrepreneurship* içinde. Upstart Publishing Company.
- Aydemir, B. ve Ortay, S. (2017). Otelcilik ve turizm yönetimi dergilerinde yayımlanan girişimcilik araştırmalarının gelişimi (2007-2015). *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 12(2), 91-97.
- Bakırtaş, H. ve Tekinşen, A., (2006). E-Ticaretin girişimcilik üzerindeki etkileri. *Selçuk Üniversitesi SBE Dergisi*, 16, 125-138.
- Besimoğlu, C. (2016). Research trends of agricultural faculties in Turkey and the world: Bibliometric analysis of web of science, 1996-2011. *Türk Kütüphaneciliği*, 30(3), 471-500.
- Bozkurt, Ö. Ç., Kalkan, A., Koyuncu, O. ve Alparslan, A.M. (2012). Türkiye'de girişimciliğin gelişimi: Girişimciler üzerinde nitel bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 229-247.
- Börü, D. (2006). *Girişimcilik eğilimi-Marmara Üniversitesi işletme bölümü öğrencileri üzerine bir araştırma*. Marmara Üniversitesi Yayınları.
- Bruyat, C. ve Julien, P.A. (2001). Defining the field of research in entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*, 16(2), 165-180.
- Busenitz, L. W., West, G. P., Shepherd, D., Nelson, T. ve Zacharakis, E. (2003). Entrepreneurship research in emergence: Past trends and future directions. *Journal of Management*, 29(3), 285-308.
- Chandler, G. N., ve Lyon, D. W. (2001). Issues of research design and construct measurement in entrepreneurship research: The past decade. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 26(4), 101-113.
- Curran, J. ve Blackburn, R. A. (2001). *Researching the smaller enterprise*. Sage Publications.
- Carree, M. A., ve Thurik, A. R. (2000). The impact of entrepreneurship on economic growth., D. B. Audretsch ve Z. J. Acs (Ed.), *Handbook of entrepreneurship*. (ss.437-471) içinde. Kluwer Academic Publishers.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., and Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133(C), 285-296.

- Drucker, P. (1985). *Innovation and entrepreneurship: Practice and principle*. Harper Business.
- Eser, G. ve Yıldız, M. (2015). Türkiye’de girişimcilik araştırmalarının odağı nedir? – Yazın üzerine bir inceleme –. *Öneri Dergisi*, 11(43), 91-117. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruoneri/issue/17904/187897>
- Gerni, M., Nişancı, M., Çelik, A. A. ve Yurttaçıkılmaz, Z. Ç. (2013). Geçiş Ekonomilerinde Girişimciliğin Ekonomik Büyüme Üzerine Etkileri. *International Conference on Eurasian Economies*. 761-767.
- Gözüm, A. (2019). Girişimcilik alanında yazılan akademik makalelerin kategorik olarak değerlendirilmesi: Girişimciliğin Türkiye’deki akademik örüntüsü. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 367-385.
- Gümüsoğlu, Ş. ve Karaöz, B. (2013) Tarihsel süreçte girişimcilik: Muğla örneği, *Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu Bildiriler Kitabı*.
- Güney, S., (2008). *Girişimcilik-temel kavramlar ve bazı güncel konular*. Siyasal Kitabevi.
- Harrison, R. T., ve Leitch, C. M. (1996). Discipline mergence in entrepreneurship: Accumulative fragmentalism or paradigmatic science?. *Entrepreneurship, Innovation, and Change*, 5(2), 65–83.
- Hebert, R.F. ve Albert N. L. (1989). In search of the meaning of entrepreneurship. *Small Business Economics*, 1(1), 39-49.
- İnalçık, H. (2010). *Osmanlılar: Fütühat, imparatorluk, Avrupa ile ilişkiler*. Timaş Yayınları
- Karadal, H., (2014). *Girişimcilik (3.Baskı)*. Beta Yayınları, 23-45.
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2019). Değerler eğitimi dergisi’nin bibliyometrik profili (2009-2018). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17(37), 219-246.
- Klein, P. (2008). Opportunity discovery, entrepreneurial action, and economic organization. *Strateg. Entrep*, 2, 175–190.
- Li, L. (2008). A review of entrepreneurship research published in the hospitality and tourism management journals. *Tourism Management*, 29, 1013–1022.
- McClelland, D. C. (1967), *Achieving society*. Simon and Schuster.
- Misra S, Kumar S, (2000). Resourcefulness: A proximal conceptualisation of entrepreneurial behaviour, *J. Entrep.*, 9(2), 135-154.
- Morris, M. H. (1998). *Entrepreneurial intensity: Sustainable advantages for individuals, organizations, and societies*. Quorum Books.
- Müftüoğlu, T. (2004). *Girişimcilik*. Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD). (1998). *Fostering entrepreneurship*, Paris: OECD.
- Örge, Ö., Yener, M.İ., Aykol, S. ve Göğüş, C.I. (2009). Girişimci mi, girişimcilik mi? Girişimcilik çalışmalarında bireyin yüceltilmesi. 17. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiri Kitapçığı*, 21-23 Mayıs, Eskişehir. 72-76.
- Piti M (2010). *Antreprenor “made in Romania”*, <http://www.postprivatizare.ro/romana/antreprenor-made-in-romania/>
- Pleter O.T. (2005). *Administrarea afacerilor*, Second Edition, Cartea Universitară Publishing House.
- Sali, A. (1998). Rekabet kurulu ikinci başkanı Prof.Dr.Tamer Müftüoğlu ile girişimcilik üzerine. *Çerçeve Dergisi*, Nisan, 32-42.
- Sahlman, W.A. ve Stevenson, H. H. (1991). Introduction. W.A. Sahlman and H.H. Stevenson (Ed.), *The Entrepreneurial Venture* içinde. McGraw Hill.
- Scopus Veritabanı. (2023). Verilerin analiz sekmesinden tablo alıntıları. 26.08.2023 tarihinde <https://www.scopus.com/> adresinden alındı.
- Schumpeter, J. A. (1909). On the concept of social value. *Quarterly Journal of Sociology*, 23(2), 213–232.
- Schumpeter, J. A. (1934). *Theory of economic development*. Harvard University Press.
- Schumpeter, J. A. (1982). The crisis‘in economics – Fifty years ago. *Journal of Economic Literature*, 20(2): 1049–1059.
- Shane, S. (2003). *A general theory of entrepreneurship: The individual–opportunity nexus*. Elgar Publishing.
- Sönmez, A. ve Toksoy, A. (2014). Türkiye’de girişimcilik ve Türk girişimci profili üzerine bir analiz. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 21(2), 41-58.
- Şimşek, A. (2020). Girişimcilik alanında yapılmış yayınların bibliyometrik incelenmesi: Web of science veri tabanı örneği. O. Çoban, A. Çelik, M. Altuntaş (Ed.), *Ekonomik, finans ve işletme yönetimi alanında güncel gelişmeler-1* (ss. 73-97) içinde. Nobel Yayın Dağıtım.
- Webster, J., and Watson, R. T. (2002). Analyzing the past to prepare for the future: Writing a literature review. *MIS Quarterly*, 26(2), 13-23.

Yalçın, İ. ve İşcan, Y.M. (2021). Türkiye’de 2009-2018 yılları arasında kobi’ler ve girişimcilik üzerine yapılan araştırmaların değerlendirilmesi. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1), 244-260.